

ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ НЕЛІНГВІСТИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ДО ЄВІ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

TRAINING STUDENTS OF NON-LINGUISTIC SPECIALITIES FOR NATIONAL ENTRANCE EXAMINATION

Стаття присвячена дослідженню причин недостатнього рівня готовності випускників бакалаврату нелінгвістичних спеціальностей до складання єдиного вступного іспиту з англійської мови. Протягом трьох років майже третина бажаючих вступити до магістратури демонструє нездатність подолати встановлений поріг, який не перевищує тридцяти відсотків правильних відповідей. Проведений аналіз якості знань студентів четвертого курсу спеціальностей «Комп'ютерні науки» та «Облік та оподаткування» Таврійського університету виявив, що низький рівень мовної підготовки може супроводжуватися незначною мотивацією до ретельної підготовки з англійської мови і відсутністю звички до ефективного виконання завдань формату ЄВІ (вибору стратегії і розподілу часу). Аналіз навчальних планів демонструє невідповідність вимог і програми єдиного вступного іспиту, сконцентрованої на загальнонавчальній англійській мові, рекомендаціям Міністерства освіти і науки України щодо вивчення здобувачами освітнього ступеня «Бакалавр» англійської мови професійного спрямування. Оскільки методично обґрунтовані рекомендації для підготовки вказаної вище категорії студентів до єдиного вступного іспиту з іноземних мов не представлені, було проведено дослідження з урахуванням вхідного контролю знань, навчального навантаження та графіку навчання студентів четвертого курсу з метою укладання ефективної стратегії іншомовленнєвої підготовки. Метою навчальної діяльності були покращення навичок різного виду читання, актуалізація знань із граматики, формування та розширення вокабуляру, що відповідає рівню володіння мови B1+ (CEFR). Було застосовано різні підходи до укладання силябусів на четвертому курсі з використанням навчальних посібників для інтенсивної підготовки до зовнішнього національного оцінювання з англійської мови для підвищення іншомовної компетентності і тренування виконання завдань у форматі ЄВІ.

Ключові слова: єдиний вступний іспит, лінгвістична підготовка, навички читання, використання вокабуляру, тестування.

The article investigates the reasons of the insufficient level of readiness of undergraduates in non-linguistic specialities to pass the National entrance examination in English. Within three years, almost a third of those students who planned to take up a Master's course demonstrate inability to give the necessary number of correct answers to pass the examination. The analysis of knowledge level of students of the fourth year in specialities "Computer science" and "Accounting and taxation" at Tavria University has revealed that the insufficient level of language proficiency may be accompanied by lack of motivation for careful preparation for English classes and by lack of the skill to effectively do the tasks in the National entrance examination format. Students cannot choose the effective strategy and manage the exam time. Analysis of the curricula in non-linguistic specialities shows the inconsistency between requirements and programs of the National entrance examination which is developed for testing General English proficiency and the recommendations of the Ministry of Education and Science for developing curricula for non-linguistic specialities. The undergraduates of these specialities have been trained in English for specific purposes. Since methodologically founded recommendations for the preparation of the above mentioned student categories for NEE in foreign languages are not presented, a study was conducted taking into account the results of the introductory test in English, the study load and the study schedule of 4 year students in order to develop effective training strategies. Different approaches to the syllabus development for the courses in the fourth study year were applied. Different textbooks for the intensive preparation for External independent evaluation in English to improve foreign language competence and training assignments in the NEE format were applied. The goals of the training activities were improvement of skills in different types of reading, revising and enhancing grammar knowledge, formation and expansion of vocabulary that correspond with the language proficiency level B1+ (CEFR).

Key words: National entrance examination, language proficiency, reading skills, vocabulary use, testing.

УДК 378.146:811.111
DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/22-1.10>

Зайцева Н.В.,
старший викладач
кафедри іноземних мов
Таврійського державного
агротехнологічного університету
імені Дмитра Моторного
Супрун О.М.,
старший викладач
кафедри іноземних мов
Таврійського державного
агротехнологічного університету
імені Дмитра Моторного

Постановка проблеми у загальному вигляді.

Підготовка здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» нелінгвістичних спеціальностей до єдиного вступного іспиту є одним із викликів, що потребують надзвичайної уваги викладачів іноземних мов закладів вищої освіти сьогодні. Ціле коло взаємопов'язаних факторів стає на заваді потенційним здобувачам ступеня «Магістр», але під час складання ЄВІ вирішальними є низький рівень лінгвістичної підготовки та неготовність до складання завдань саме у форматі іспиту в умовах обмеженого часу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій вказує на те, що питанню теорії підготовки студентів

немовних спеціальностей до ЄВІ як до комплексного випробування майже не приділяють увагу науковці, натомість практики-методисти пропонують безліч можливостей підготувати окремих зацікавлених випускників бакалаврату. Втім наукове обґрунтування методів та прийомів цілісної підготовки можна представити на основі окремих праць закордонних (W. Grabe & F. Stoller; B. Xi Chen & V. Dronjik; K. Koda) та вітчизняних дослідників (І.Р. Гальперін, П.М. Костильов, С.К. Фоломкіна) у галузях підготовки студентів до визначених міжнародних іспитів (PET, FCE, CAE) різних освітніх установ (Л.В. Яроцкая, В.В. Воног, Т.В. Жав-

нер, Р.Р. Хуснуліна). Деякі наукові праці присвячені покращенню навичок різних видів читання (А.А. Гончаров, Р.П. Мільрут), окремі – укладанню і тренуванню студентів із тестування визначених компетенцій (Douglas Dan, О.А. Пономарьова, Н.В. Батурина, В.С. Аванесов, Н.Ф. Єфремова). У нашому дослідженні ми також погоджуємося з позицією І.В. Нужа [1, с. 145], що прагматичні стандартизовані тести (широко використовувані в міжнародних іспитах) мають серйозні обмеження щодо відповідності цілям і практикам курсів професійно орієнтованої мови. Також ми враховуємо точку зору методиста Cyril J. Weir [2], що інструменти тестування за схемами міжнародно визнаних іспитів (IELTS та TESOL) не відображають конструктивну основу навчання в закладах вищої освіти – модель іншомовної академічної комунікативної компетенції.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. З урахуванням вищевикладеного стає зрозумілим, що і студентам сучасних українських ЗВО, і викладачам іноземної мови доведеться подвоювати зусилля, щоб результати навчання відповідали вимогам ЄВІ. Незважаючи на велику увагу до ЗНО та ЄВІ з іноземних мов, зокрема англійської, наукових досліджень із цієї теми майже не представлено. Публіцистичні статті та ресурси інтернету пропонують багато рекомендацій та рекламують різного рівня та формату курси з підготовки до ЗНО з англійської, рідше – до ЄВІ. Заклади вищої освіти, що надають освітні послуги здобувачам ступеня «Бакалавр», покладають відповідальність за результат вступних випробувань на самих студентів, спираючись на те, що (принаймні, у великих університетах) студенти володіють англійською мовою на достатньому рівні, тобто виконують навчальні плани, укладені відповідними кафедрами цього ж університету, найчастіше – з іноземної мови професійного спрямування, і, як правило, на першому-другому курсах. Втім, статистика демонструє, що поріг 2019 року видався занадто високим для 32% вступників.

Метою статті є аналіз причин того явища, що приблизно третина вступників не здатна подолати поріг складання ЄВІ з англійської, а також укладання стратегій із підготовки випускників бакалаврату нелінгвістичних спеціальностей до ЄВІ з англійської мови.

Виклад основного матеріалу. Оскільки сучасний навчальний процес викладання іноземних мов базується на взаємодії викладача і здобувачів освіти, розглянемо аспекти діяльності обох агентів, що призводять до високого або незадовільного результату.

Як зазначалося вище, студенти покладаються на свій шкільний рівень знань з іноземної мови, який знижується, якщо не практикувати іншомовленню комунікацію регулярно. Окрім цього,

висока оцінка з мови професійного спрямування (де студент вивчає масу нових термінів і, безперечно, старанно навчається) не гарантує того, що знання з його спеціальності, що логічно й ефективно застосовуються під час опрацювання іншомовної інформації, і поповнений термінологією вокабуляр сприятимуть більш ефективному опрацюванню текстів під час складання ЄВІ. Але ці фактори потребують додаткового висвітлення з боку викладача-лінгвіста, адже студенти нелінгвістичних спеціальностей часто усвідомлюють різницю між загальнонавчальною іноземною мовою та мовою фахового спрямування лише під час складання ЄВІ.

Серед проблем, що постають перед викладачем, який націлений на тренування у студентів навичок вирішення завдань ЄВІ, є адміністративні (в організації навчального процесу) й особистісні (з боку студентів). Розглянемо особистісні фактори, що стають вирішальними під час складання ЄВІ:

1) низький рівень лінгвістичної підготовки у школі. Згідно з Навчальною програмою з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов, наприкінці 11 класу учні загальноосвітнього навчального закладу, які вивчають першу іноземну мову, досягають рівня В1 [3]; втім, вхідний контроль у ЗВО демонструє, що більшість вступників на нелінгвістичні спеціальності демонструє рівень А1+, приблизно третина – рівень А2 і лише п'ята частина – рівень В1.

У зв'язку з цим різнорівневі групи поділяються на тих студентів, які розпочинають навчання з рівня В1 (CEFR), і тих, хто вивчає дисципліну з рівня А2, що, своєю чергою, стає підґрунтям до більших навантажень на викладацький склад – як методичного (необхідно підготувати два навчально-методичні комплекси за відповідними рівнями), так і психологічного – відповідальність за студентів із рівнем володіння іноземною мовою А2, які прагнуть стати здобувачами ступеня вищої освіти «Магістр» і демонструють усі характеристики відмінного фахівця і потенційного науковця, проте бажання підтримати молодих людей в їхніх амбіціях стикається з неможливістю гарантувати досягнення ними рівня В1;

2) невмотивованість студентів щодо вступу до магістратури: фінансове становище у країні є причиною того, що студенти денної форми навчання рано (вже на першому курсі) починають працювати неповний день, згодом оформлюють дуальну та індивідуальні форми навчання і на момент складання державних іспитів на четвертому курсі вже мають професійний досвід і постійне місце роботи; кількість державних місць у магістратурі різко скоротилася за останні 3 роки, тому молоді люди, які на першому або другому курсах планували продовжити освіту, переглядають свої життєві плани з урахуванням високої вартості навчання за конт-

рактною формою. Вищевказане зумовлює незосередженість студентів на кінцевій меті, а відповідно, відсутність регулярної підготовки з іноземних мов через брак часу, мотивації і ресурсів. Коли молода особа зрештою вирішує спробувати свої сили, щоб вступити на бюджетну форму навчання в магістратурі, часто виявляється, що час втрачено і рівень володіння іноземною мовою недостатній (або навіть знизився порівняно з тими знаннями, що абітурієнт демонстрував у школі);

3) несерйозність сприйняття ЄВІ. Більшість абітурієнтів, що подали документи на економічні, інженерні або природничі спеціальності, не мали високого рівня володіння іноземною мовою у школі і не склали подібне до ЄВІ за типом завдань ЗНО з іноземних мов. Обидва випробування мають формат, що відповідає міжнародним іспитам на визначення рівня володіння іноземною мовою, і перевіряють здатність студента до логічних умовиводів та обґрунтованого вибору серед варіантів відповідей, а не лише словарний запас і знання граматичних структур у форматі завдань множинного вибору з кількома правильними відповідями. Студенти, втім, часто сприймають завдання отримати 12 (поріг 2019 року) прохідних балів із 42 як статистичну задачу, вважаючи, що вони можуть вгадати необхідну і навіть вищу кількість правильних відповідей, не беручи до уваги формат завдань. Складність полягає в тому, що (на противагу тестовим завданням на зіставлення або множинний вибір) в ЄВІ, як і у ЗНО, через завдання частини «Читання» оцінюється не словниковий запас і знання синтаксису та орфографії, а рівень розуміння матеріалу, вміння узагальнювати зміст прочитаного, виокремлювати ключові слова та з'ясовувати значення незнайомих слів за контекстом. Тексти охоплюють теми з лінгвокраїнознавства, сучасного стану суспільства, аналізують події, що дають інформаційний привід. Завдання до текстів різняться за складністю з огляду на критерії лінгвістичної складності, тип та обсяг тексту:

– skimming – оглядове читання – завдання студента полягає в тому, щоб швидко отримати загальне уявлення про зміст тексту;

– scanning – вибіркоче або переглядове читання – завдання полягає в тому, щоб швидко «просканувати» текст очима в пошуку конкретної інформації (власні назви, факти, цифрові показники);

– reading for detail – під час детального читання завдання студента полягає в тому, щоб ретельно і детально прочитати ту частину тексту, яка вже до цього була ідентифікована ним під час читання питань до завдання як важлива, і знайти правильну відповідь на запитання до визначеного уривка/параграфа.

ЄВІ справді включає завдання на перевірку лексичних умінь та навичок у частині «Використання мови»: у двох перших завданнях перевіря-

ються знання лексики, синонімів і вміння добору правильного варіанту з урахуванням контексту, вміння вживати фразеологізми, фразові дієслова, сталі вирази та словосполучення відповідно до контексту у вигляді multiple choice cloze – вибору одного варіанту з чотирьох запропонованих. Втім, вибрати правильний варіант треба не до одного конкретного пропуску в єдиному реченні, а з урахуванням контексту в кожному з двох текстів обсягом 1200–1500 друкованих знаків. Так само побудовані і завдання третє та четверте частини «Використання мови», але надані чотири варіанти відповідей репрезентують різні граматичні форми однієї лексичної одиниці. Відповідно, лише одна відповідь є правильною, так само зважаючи на контекст і часові маркери попередніх і наступних речень, як і кожного з двох текстів (до 1000 друкованих знаків кожен) загалом. Таким чином, сформовані навички різних типів читання є вирішальними для швидкого та ефективного опрацювання всіх 42 завдань ЄВІ – студент має швидко визначити, які з текстів на 12 сторінках зошита він має опрацювати у першу чергу, обрати правильну стратегію читання й ефективно розподілити час на виконання завдань.

Зважаючи на перелічене вище, викладач може вплинути на нівелювання трьох особистісних факторів невдалого складання ЄВІ через наполегливу просвітницьку роботу й інформування студентів (починаючи вже з першого року навчання у закладі вищої освіти) про всі зміни у процесі вступних кампаній на навчання за ступенем вищої освіти «Магістр», через демонстрацію і залучення в навчальний процес і в контроль якості знань завдань у форматі ЄВІ, через формування та розвиток відповідних умінь та навичок.

З огляду на адміністративні вимоги, викладачі обмежені:

1) тривалістю курсів дисципліни: нині іноземні мови мають невеликий об'єм у навчальному навантаженні серед обов'язкових дисциплін бакалаврату і ще один-два семестри як вибіркочві [4].

2) невідповідністю навчальних планів закладів вищої освіти специфіці ЄВІ: відповідно до навчальних стандартів, більшість спеціальностей мають дисципліни «Іноземна мова за професійним/фаховим спрямуванням», а не «Іноземна мова». Так, серед 20 спеціальностей Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного лише 5 мають повне навантаження з іноземної мови, ще 4 спеціальності послідовно вивчають обидві дисципліни, решта – виключно дисципліни «Іноземна мова за професійним/фаховим спрямуванням». Крім того, методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти [5, с. 15] включають увесь асортимент знань, умінь та навичок потенційного бакалавра у сфері іншомовленневої комунікації в один пункт із переліку

загальних компетенцій: «Здатність спілкуватися іноземною мовою». У більшості галузевих стандартів саме таке формулювання є достатнім, адже ані рівень володіння іноземною мовою, ані деталізований перелік компетентностей не включений до програмних результатів навчання.

Сучасні навчально-методичні комплекси провідних видавництв світу, які використовуються у викладанні мови професійного спрямування, не прив'язують результати навчання до володіння студентами вокабуляром та граматичними конструкціями, повністю відповідними лінгвістичному рівню (неважливо, A2, B1 або B2): потенційний професіонал отримує і поглиблює навички, необхідні для усного та письмового спілкування у професійному середовищі – укладання інструкцій, аналіз фінансових звітів, опис графіків тощо. Тому, наприклад, три типи умовних речень, складний підмет, складний присудок і складний додаток, заявлені у граматичному інвентарі у програмі ЄВІ з англійської мови, не є предметом вивчення в курсах «ІМПС». Тобто ЄВІ перевіряє не той матеріал, який Міністерство освіти і науки рекомендує закладати в навчання здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр».

З огляду на умови, утворені визначенням закладом вищої освіти, викладач може активно пропагувати самостійне вивчення і підвищення рівня володіння іноземною мовою (наприклад, на курсах, із репетитором або за допомогою онлайн-ресурсів), а також включати структурні елементи практичних занять у форматах завдань ЄВІ на основі фахово орієнтованої лексики, створювати завдання для самостійної роботи, базуючись на вокабулярі загальнонавчальної іноземної мови для стимуляції навичок швидкого опрацювання завдань із читання на вступному іспиті.

У Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного вивченню іноземних мов та підготовці здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» до ЄВІ приділяється велика увага. Здобувачі ступеня вищої освіти «Бакалавр» інженерних та природничих спеціальностей, а також спеціальності «Комп'ютерні науки» вивчають іноземну мову 6 семестрів (2–4 курс) на основі повної загальної середньої освіти та 4 семестри (курси 1С та 2С) за скороченою формою навчання. Майбутні фахівці сфери обслуговування, галузей управління та економіки починають вивчення іноземної мови в першому семестрі, а другої іноземної мови як вибіркової дисципліни –

на третьому курсі і завершують навчання в останньому семестрі бакалаврату [4].

Підготовка фахівців розпочинається з визначення рівня володіння іноземною мовою – всі студенти виконують вхідний тест у режимі онлайн або у вигляді комплексної контрольної роботи. Варто зазначити, що на початковому етапі також проводиться анкетування / усне опитування студентів старших курсів, чи планують вони скласти ЄВІ (варіанти відповідей, що пропонуються – «так», «ні», «вагаюся»). Але з досвіду останніх двох років видно, що напередодні реєстрації на участь в іспиті кількість бажаючих зростає приблизно на третину. Для студентів спеціальностей, які складають ЄВІ (нині, наприклад, із 20 спеціальностей ТДАТУ лише студенти спеціальностей «Агроінженерія» та «Агрономія» складають вступний іспит у власному закладі вищої освіти) обидва режими передбачають виконання 42 завдань, що відповідають формату ЄВІ – завдання на перевірку сформованості навичок читання, використання вокабуляру та граматики. Надалі проводиться аналіз того, який тип завдань викликав у студентів найбільші вагання і призвів до помилок, і деталізований розбір тестового варіанту. Після збору статистичної інформації проводиться планування навчального процесу на семестр, коли метою навчання здобувачів освітнього ступеня «Бакалавр» є підготовка до складання ними ЄВІ з іноземних мов: добираються стратегії мовленнєвої підготовки, визначається підручник, найбільш ефективний для формування і підвищення рівня вище вказаних компетентностей. У процесі навчання проводяться регулярні блиц-опитування та міні-диктанти на перевірку знання лексичного матеріалу, а також двічі-тричі на семестр студенти пишуть контрольний зріз за вимогами ЄВІ (рівень матеріалу, що перевіряється, – B1/B2, рівно 60 хвилин на виконання завдань, заборона на використання довідкової літератури, а також мобільних телефонів та інших пристроїв зчитування та відтворення інформації, на консультування і спілкування з колегами).

На підтвердження усього вищевикладеного наводимо дані аналізу, що був проведений у Таврійському університеті зі здобувачами освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальностей «Комп'ютерні науки та інформаційні технології» та «Облік і оподаткування», які вивчають англійську мову, – навчальне навантаження складає по 4 кредити в кожному семестрі.

Таблиця 1

Навчальне навантаження студентів спеціальностей «КН» та «ОО»

Спеціальність	Практичних занять у VII семестрі, год.	Самостійна робота у VII семестрі, год.	Практичних занять у VIII семестрі, год.	Самостійна робота у VIII семестрі, год.
КНІТ	44	76	32	88
ОО	40	80	48	72

Опитування наприкінці 2018–2019 навчального року свідчить, що 78% студентів спеціальності «КНІТ» планували вкладання ЄВІ і 11% вагалися; серед студентів спеціальності «ОО» планували складання ЄВІ з англійської 67%, а 15% не визначилися з рішенням. На основі планів більшості студентів було укладено навчальні програми з дисципліни «Іноземна мова (англійська)», основною метою яких була підготовка до ЄВІ. Наступним фактором формування силабусів стали результати вхідного тестування (представлені у графіку на рис. 1) та навчальне навантаження (наведене у таблиці 1) – саме ці два параметри стали вирішальними для вибору підручників для викладання у сьомому та восьмому семестрах.

Аналіз студентських відповідей із вхідного тестування обох спеціальностей показав, що рівень знань із лексики та граматики студентів четвертого курсу відповідає рівню B1, але рівень сформованості навичок для виконання завдань у форматі ЄВІ є недостатнім, що призвело до великих витрат часу на читання та опрацювання об'ємних текстів – майже третина студентів не встигла виконати усі 42 завдання за 60 хвилин. Що стосується навчального навантаження, викладачі кафедри «Іноземні мови» орієнтувалися в основному на кількість аудиторних годин, адже розраховувати на сконцентровану і дисципліновану самостійну роботу студентів із підготовки до ЄВІ в напружених умовах завершення навчального процесу в бакалавраті (дипломне проектування, підготовка до державних іспитів) є недоцільним.

Незважаючи на невелику різницю в кількості практичних годин спеціальностей у навчальному році («КНІТ» – 76, «ОО» – 88), було взято до уваги також графік навчального процесу: студенти спеціальності «КНІТ» завершують навчання на кафедрі у березні і надалі будуть підвищувати власний рівень англійської самостійно, в той час як студенти спеціальності «ОО» мають у весняному семестрі 5 тижнів виробничої практики і їх співробітництво з викладачами англійської завершиться лише наприкінці травня.

Оскільки підручник для підготовки саме до ЄВІ відсутній, у навчальному процесі бакалаврату використовуються методичні напрацювання для підготовки випускників шкіл до ЗНО (крім розділів із підготовки до написання зв'язного повідомлення та аудіювання), додаткові практикуми з граматики, посібники з розвитку навичок читання тощо. З огляду на вище наведені вимоги, для цих спеціальностей були вибрані різні посібники: для студентів спеціальності «КНІТ» було обрано послідовний інтенсивний курс, розрахований автором на 100 днів самостійної системної підготовки з предмета [6]. Великою перевагою посібника є наявність тематичних і тренувальних тестів, адже він включає окремо граматичну частину та лек-

сичну частину з 12 розділів. Для студентів спеціальності «ОО» було вибрано інтенсивний практикум із 12 розділів, які можуть бути опрацьованими в будь-якій послідовності, адже граматична складова частина прив'язується до лексичного матеріалу розділу, а не має лінійну структуру від простого до більш складного [7].

Результати просвітницької роботи, агітаційних і мотиваційних бесід щодо наполегливої підготовки до вступного іспиту з англійської в комбінації з обґрунтованим вибором навчально-методичних матеріалів та стратегій тренування навичок швидкого опрацювання тестів у форматі ЄВІ протягом шести навчальних місяців семестру призвели до підвищення результатів за зрізами в студентів 4 курсу (рис. 1). На графіку представлені середні показники по групах за результатами п'яти тестувань у форматі ЄВІ (студентів, що навчаються на основі повної загальної середньої освіти в групах спеціальності «КН» – 19 осіб, «ОО» – 13 студентів; здобувачів вищої освіти за скороченою формою навчання, які вивчають англійську у ТДАТУ лише 1,5 роки в групах «КН» – 11 студентів, «ОО» – 9 осіб).

Рис. 1. Результати п'яти тестувань з англійської мови у форматі ЄВІ студентів IV курсу Таврійського університету

Вхідний тест, тести 1 та 3 відповідали рівню складності B1 (заявленому у програмі ЄВІ), а тести 2 та 4 відповідали рівню складності B1+, який фактично присутній в окремих завданнях у зошитах іспитів 2018 та 2019 років. Самі студенти зазначають, що завдяки навчання за спеціально укладеними навчальними посібниками, тренуванню на парах і численним зрізам почувають себе більш впевнено, витрачають менше часу на розбір поставлених задач із читання, використовуючи стратегію зворотного виконання завдань (розпочинати з тестів на вибір одного з чотирьох варіантів у невеликих текстах), встигають відповісти на всі 42 завдання.

Висновки. Підготовка студентів нелінгвістичних спеціальностей до ЄВІ з англійської мови потребує великої уваги і виваженої стратегії: і адміністративні, і особисті фактори мають бути враховані під час укладання силабусів для 4 курсу. Правильний вибір підручника та додаткові

навчальні матеріали, активне тренування виконання завдань формату міжнародних іспитів (відповідно, ЄВІ) за обмежених правилами вступного іспиту час, детальна просвітницька робота щодо правил, програми та вимог ЄВІ дають результати: студенти ефективно вибирають стратегію опрацювання зошиту ЄВІ, швидше вирішують завдання визначених типів і отримують вищі результати. Перспективними є статистичний аналіз результатів вступної кампанії до магістратури 2020 року (а саме ЄВІ з англійської груп спеціальностей «КН» та «ОО», що брали участь в опитуваннях та писали зрізи) та укладання корекційних пропозицій до стратегій, що використовувались у ТДАТУ у 2019–2020 навчальному році.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Обучение чтению на иностранном языке в современном университете : теория и практика : монография / за ред. Н.В. Баграмовой, Н.В. Смирновой, И.Ю. Щемелевой. Санкт-Петербург : Златоуст, 2016. 184 с.

2. Weir C.J. Language Testing and Validation: an evidence based approach. Palgrave : Macmillan, 2005. 288 p.

3. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10–11 класи / Мін-во освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-10-11-klas/2018-2019/inozemni-movi-10-11-19.09.2017.pdf> (дата звернення: 10.03.2020)

4. Положення про порядок та умови обрання навчальних дисциплін за вибором здобувачів вищої освіти в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного / Ломейко О.П., Кюрчев С.В., Назаренко І.П., Карман С.В., Іванова І.Є., Галько С.В. Мелітополь : ТДАТУ, 2019. 7 с.

5. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти / Мін-во освіти і науки України. URL: http://edu-mns.org.ua/img/news/8635/NakMON_1254_19.pdf (дата звернення: 10.03.2020)

6. Ходаковська О. Ґрунтова підготовка до ЗНО за 100 днів : навч. посібник. Київ: Український центр підготовки абітурієнтів, 2016. 288 с.

7. Manin, G. Oxford Exam Trainer для зовнішнього незалежного оцінювання: навч. посіб. Oxford : Oxford university press, 2018. 209 с.